

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

กาแฟอาราบิก้า (Arabica Coffee) สามารถเจริญเติบโตได้ดีบนพื้นที่ที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง (msl) ตั้งแต่ 800 เมตรขึ้นไป และมีสภาพอากาศหนาวเย็น ดังนั้นจึงนิยมปลูกมากทางภาคเหนือของประเทศไทย จุดเด่นของกาแฟอาราบิก้า คือ รสชาติ (Flavour) ของกาแฟที่กลมกล่อม อ่อนละมุน และมีกลิ่นหอม (Aroma) ของกาแฟค่อนข้างมาก มีความขมและเปรี้ยวน้อย และมีปริมาณสารคาเฟอีน (Caffeine) ประมาณ 1-2 เปอร์เซ็นต์ ด้วยเอกลักษณ์เฉพาะตัวนี้ทำให้กาแฟอาราบิก้าได้รับความนิยมจากกลุ่มผู้บริโภคกาแฟค่อนข้างมาก ส่วนใหญ่นิยมนำไปคั่ว-บด (Roasted coffee) และบริโภคเป็นเครื่องดื่มที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า “กาแฟสด” (Fresh coffee)

การผลิตกาแฟคุณภาพสูง ผู้ปลูกจะต้องมีความพิถีพิถันและความตั้งใจของอย่างมาก เนื่องจากทุกกระบวนการในการผลิตกาแฟอาราบิก้าล้วนส่งผลต่อคุณลักษณะและรสชาติกาแฟทั้งสิ้น เริ่มตั้งแต่ การคัดเลือกพื้นที่ปลูก การคัดเลือกสายพันธุ์ กรรมวิธีการผลิตตั้งแต่การปลูก – การเก็บเกี่ยว กระบวนการหลังการเก็บเกี่ยว การเก็บรักษา ตลอดจนกระบวนการแปรรูปกาแฟอาราบิก้า ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อคุณลักษณะและรสชาติกาแฟ ได้แก่ สภาพแวดล้อม สภาพพื้นที่ปลูก ความสูงของพื้นที่ อุณหภูมิ การคัดเลือกพันธุ์กาแฟ กรรมวิธีการผลิต (ตั้งแต่เริ่มปลูกจนกระทั่งเก็บเกี่ยว) การแปรรูปกาแฟ การเก็บรักษา การคั่ว และเทคนิคการชงกาแฟ ดังนั้น เมล็ดกาแฟของแต่ละพื้นที่จะให้รสชาติและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่แตกต่างกัน

ปัจจุบัน สถานีวิจัย/ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง มีพื้นที่การปลูกกาแฟอาราบิก้า จำนวนทั้งสิ้น 6,074 ไร่ กระจายอยู่ในพื้นที่โครงการหลวง 21 ศูนย์/สถานี ในแต่ละปีจะมีการรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกรโดยเฉลี่ย 200 ตัน ซึ่งมีมูลค่ากว่า 20 ล้านบาท ในส่วนของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ได้ดำเนินการศึกษา ทดสอบ วิจัย ควบคู่กับการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตกาแฟอาราบิก้าและขยายผลสู่เกษตรกรบนพื้นที่สูงทางภาคเหนือของประเทศมาเป็นระยะเวลา 4 ปีแล้ว อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟบนพื้นที่สูง ยังขาดองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่ชัดเจน ถูกต้อง และเหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ในพื้นที่ของตนเอง ตลอดจนขาดการดูแลและจัดการสวนที่ดี ทำให้ผลผลิตกาแฟอาราบิก้ามีปริมาณและคุณภาพไม่สม่ำเสมอ ด้วยเหตุนี้ สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงโดยโครงการวิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตและคุณภาพผลผลิตกาแฟอาราบิก้าในพื้นที่โครงการหลวงและพื้นที่โครงการขยายผลโครงการหลวง จึงมุ่งเน้นการศึกษาค้นหา วิจัย และหาแนวทางแก้ปัญหาดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อให้ผลผลิตกาแฟอาราบิก้ามีปริมาณและคุณภาพสูงขึ้นตรงตามความต้องการของตลาดและผู้บริโภค รวมไปถึงสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภคในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชน อันจะนำมาซึ่งความยั่งยืนทางรายได้ของเกษตรกรในระยะยาว นอกจากนี้ ยังมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการพัฒนาคุณภาพผลผลิตกาแฟอาราบิก้ากับหน่วยงานอื่นทั้งภายในและต่างประเทศ อันจะทำให้การดำเนินงานวิจัยและพัฒนาเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ